

prevenim dro

Butlletí d'informació sobre **prevenció de drogodependències a Catalunya**

Número 26 - 2009

En aquest número...

Editorial

2

Presentació dels continguts més rellevants d'aquest nou butlletí.

Cop d'ull a la recerca

2

Primera part d'una col·laboració especial sobre prevenció familiar de la Dra. Karol Kumpfer, professora de la Universitat d'Utah (EUA) i antiga responsable de prevenció de l'abús de drogues al govern dels Estats Units durant el mandat del president Clinton.

Materials

3

Bones pràctiques: comunitats terapèutiques i pisos amb suport per a persones amb problemes de drogodependències – per millorar la qualitat dels recursos d'atenció residencial (manual).

Endavant! Recuperar-se de l'alcoholisme amb o sense recaigudes – per ajudar a evitar recaigudes (llibret).

Tu, com t'hi impliques? – per a pares i mares d'adolescents (guia).

En pràctica

4

Presentació de les característiques de tres intervencions preventives a l'àmbit universitari.

L'opinió

4

Michael Linnell, director de comunicació de la coneguda organització anglesa *Lifeline*, comenta els punts clau per desenvolupar petits materials preventius adreçats a la població jove.

Finestra oberta

5

Presentació d'un projecte desenvolupat per l'Ajuntament de Pineda de Mar en el qual destaca l'ús d'una metodologia d'educació entre iguals i la participació activa d'un grup de joves en els processos de presa de decisions del projecte.

Navegant

5

Presentació d'un web d'informació per a la prevenció de drogues en l'àmbit familiar desenvolupat conjuntament per l'Ajuntament de Granollers i la Mancomunitat de la Vall del Tenes.

Amb poques paraules

6

Comentaris i notícies breus, d'aquí i d'arreu, sobre temes d'interès diversos relacionats amb les drogues i les drogodependències.

El calaix

6

Comentaris sobre el 1r Espai de Trobada obert al conjunt de professionals de la prevenció de Catalunya, organitzat per la xarxa "Perifèrics" d'ens locals i entitats que treballen en prevenció en l'àmbit drogues.

prevenim dro és un programa de l'associació:

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

En aquest número de *Prevenim.DRO* té una presència destacada la prevenció familiar. Així, en primer lloc, al Cop d'ull a la recerca comptem amb la col·laboració de la prestigiosa Dra. Karol Kumpfer, autora del conegut programa *Strengthening Families Program* i ex-responsable de prevenció de l'abús de drogues del govern dels Estats Units sota el mandat del president Clinton, que ens ofereix una revisió de l'efectivitat dels programes de prevenció familiar, de la relació cost benefici d'aquests programes i de les dificultats per captar les famílies en aquesta mena de programes. Seguint amb la prevenció familiar, presentem a Materials una guia adreçada als pares i les mares amb fills de 12 a 16 anys, així com, a la secció Navegant, un web per a pares i mares amb fills adolescents. També hi trobareu informació sobre un manual de bones pràctiques per a recursos residencials d'atenció a drogodependents i sobre un llibret per a persones en procés de recuperació de la dependència a l'alcohol. Això es completa amb la resta de seccions habituals, on destaquem una altra col·laboració de pes a l'Opinió, de la mà de Michael Linnell, director de comunicació de Lifeline, una coneguda organització anglesa molt activa en l'elaboració de materials preventius.

Cop d'ull a la recerca

Prevenció familiar: utilitat i efectivitat

La doctora Karol Kumpfer és una psicòloga dedicada a la investigació en l'àmbit de la prevenció de l'abús de drogues. És autora del conegut programa de prevenció familiar *Strengthening Families Program (SFP)* i va ser responsable de prevenció de l'abús de drogues al govern del president Clinton, durant el període 1997 – 2000, en que va dirigir el *Center for Substance Abuse Prevention*. Actualment és professora del Departament de Promoció de la Salut i Educació de la Universitat d'Utah (EUA). Al llarg de la seva trajectòria professional un dels seus interessos principals ha estat apropar la ciència a la pràctica. Atesa la seva expertesa i el seu prestigi internacional, *Prevenim.DRO* li va demanar la seva visió sobre la utilitat dels programes de prevenció familiar (en aquest número) i els seus suggeriments per millorar la captació dels pares en aquesta mena de programes (en el proper número).

Efectivitat dels programes de prevenció familiar basats en l'evidència. L'elevada despesa social i econòmica que suposa, per a qualsevol país, l'abús de l'alcohol i les altres drogues fa que els investigadors de l'àmbit de la prevenció recomanin traslladar del terreny teòric al pràctic els coneixements disponibles sobre programes de prevenció familiar basats en l'evidència, per aconseguir així un impacte més gran en la salut pública. Diverses revisions sobre la matèria han permès identificar un cert nombre d'intervencions familiars capaces d'enfortir les famílies i de reduir l'abús d'alcohol i altres drogues. Alhora, alguns estudis de metanàlisi recents^{1,2} suggereixen que els

programes de prevenció familiar basats en l'evidència produeixen uns efectes, de mitjana, nou vegades superiors als dels programes que intervenen únicament sobre els joves (programes escolars). Així, per exemple, un estudi recent sobre cost/benefici³ va trobar que el nostre programa *Strengthening Families Program (SFP)* era el que aconseguia evitar que un major percentatge d'adolescents (18%) s'iniciessin en l'ús de l'alcohol, davant l'1% que aconseguia evitar el programa escolar *Life Skills Training (LST)*. Respecte a la reducció del consum de marihuana⁴, també va ser l'SFP el que va oferir els millors resultats preventius, amb una reducció del 15,4%, davant del 3,4% de l'LST i el 8,9% del programa familiar *Guiding Good Choices* (anteriorment *Preparing for the Drug Free Years* o PDFY).

(...) alguns estudis suggereixen que els programes de prevenció familiar produeixen uns efectes, de mitjana, nou vegades superiors als dels programes que intervenen únicament sobre els joves

Relació cost benefici. Tot i ser més efectius, la relació cost benefici dels programes familiars ha estat estimada inferior a la dels programes d'entrenament en habilitats que intervenen únicament amb els joves (programes escolars). Per exemple, l'SFP assoleix un estalvi estimat en 11,36 dòlars per cada dòlar gastat, davant de 34 dòlars estalviats per cada dòlar invertit que assoleix el programa *All Stars*, d'intervenció només amb joves⁵. Això s'explica principalment

pel fet que els programes familiars solen requerir una dedicació superior de temps i la participació de professionals específicament qualificats. A més, sovint cal afegir dinars, cangurs i altres incentius per a l'assistència, comportant tot plegat un increment significatiu dels costos. També contribueix a reduir la relació cost benefici el fet de necessitar que els pares acceptin assistir a les sessions, a diferència dels programes escolars, que treballen amb poblacions captives. Ara bé, en els programes familiars, l'estimació de la relació cost benefici indicada més amunt es va fer prenent com a base el nombre de famílies i no el de participants, a diferència dels programes escolars o que intervenen només amb els joves. Si es corregeix aquest biaix i es considera que cada membre de les famílies que participen en el programa es beneficia del mateix, la relació cost benefici per a l'SFP s'apropa aleshores a 44 dòlars per persona.

Dificultats per captar les famílies. Malgrat que els programes familiars són altament eficaços per reduir l'abús de substàncies en els adolescents, la captació universal de les famílies a través de l'escola, fins i tot evitant tots els obstacles per a la participació, permet assolir "únicament" (les cometes són nostres) una participació aproximada del 45% de les famílies³. En les famílies d'alt risc (amb problemes de drogues, abús infantil, etc.) la participació és encara inferior, tret que hi hagi un mandat judicial o la recomanació insistent d'un professional referent. En el proper número, la doctora Kumpfer presentarà la seva experiència en l'ús de diferents estratègies per augmentar la captació de les famílies en els programes de prevenció familiar.

Karol L. Kumpfer, Ph.D. Universitat d'Utah

Per saber-ne més:

1 Kumpfer KL (2008) Prevention. In Korsmeyer P & Kranzler H (Eds) Encyclopedia of Drugs, Alcohol & Addictive Behavior, 3rd ed. McMillan Publishing, New York: pp 77-85.

2 Foxcroft DR, Ireland, D Lister-Sharp DJ, Lowe G, & Breen R (2003) Longer-term primary prevention for alcohol misuse in young people: a systematic review. *Addiction*, 98, 397-411

3 Miller TA & Hendrie D (2008) Substance Abuse Prevention: Dollars and Cents: A Cost-Benefit Analysis; Center for Substance Abuse Prevention (CSAP), SAMHSA. DHHS Pub. No 07-4298, Rockville, MD.

4 Spoth RL, Greenberg M & Turrisi R (2009) Overview of preventive interventions addressing underage drinking: State of the evidence and steps towards public health impact. *Alcohol Research and Health*, 32(1), 53-66.

5 Aos S, et al. (2004) Benefits and costs of prevention and early intervention programs for youth. Washington State Policy Institute.

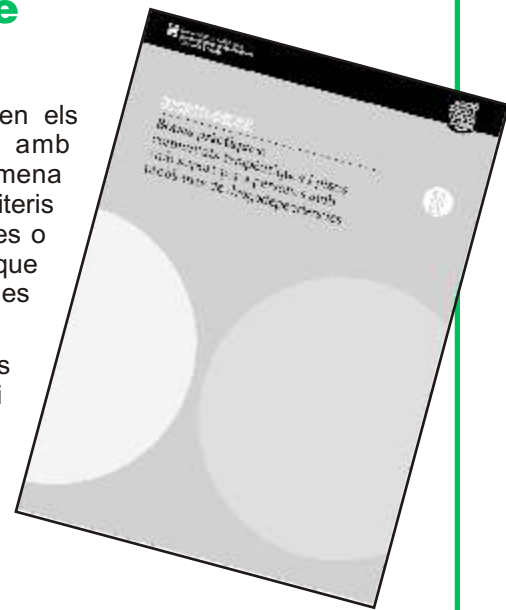

Bones pràctiques: comunitats terapèutiques i pisos amb suport per a persones amb problemes de drogodependències

Manual de bones pràctiques amb recomanacions per millorar la qualitat en els processos de treball dels recursos residencials per a persones amb drogodependències. Adreçat a les entitats que gestionen aquesta mena d'equipaments, el seu objectiu és crear un marc de referència que integri els criteris principals d'atenció i suport a les persones ateses en comunitats terapèutiques o pisos amb suport, per tal d'assegurar una pràctica professional personalitzada que vetlli per la qualitat dels serveis i especialment per la qualitat de vida de les persones usuàries.

Editat pel Departament d'Acció Social i Ciutadania, dins de la col·lecció Eines, és resultat del treball i l'experiència d'un grup de professionals d'entitats del sector i de tècnics de l'ICASS, i inclou en 136 pàgines, propostes i criteris de bones pràctiques en els diferents aspectes de l'atenció en recursos residencials per a persones drogodependents, com ara en l'elaboració del Pla de tractament individualitzat, en el suport familiar o en l'educació per a la salut. També inclou setze annexos sobre escales de valoració, àrees d'intervenció del Pla de tractament individualitzat o propostes d'actuació davant d'una situació conflictiva, entre altres.

Més informació: Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Social i Ciutadania. Tel: 934 831 000

Endavant! Recuperar-se de l'alcoholisme amb o sense recaigudes

Llibret de l'Agència de Salut Pública de Barcelona adreçat a les persones amb dependència alcohòlica o en fase de recuperació d'aquesta malaltia, que aporta consells i suggeriments per ajudar a evitar recaigudes i obstacles durant el procés de recuperació.

Editat en format de 10,5 x 15 cm., inclou al llarg de 20 pàgines informació sobre la dependència alcohòlica, la recaiguda i els seus patrons típics, les situacions que comporten un alt risc de recaiguda, els efectes de la intoxicació alcohòlica crònica sobre el cervell i les seves conseqüències sobre el comportament i les recaigudes, els signes d'alerta, com evitar una recaiguda, alguns medicaments que poden formar part del tractament, les teràpies psicològiques i el suport social. També inclou orientacions per ajudar a superar amb èxit possibles consums o recaigudes, una llista dels principals recursos públics de tractament de l'alcoholisme a Barcelona i un apartat adreçat als amics o familiars de les persones amb dependència de l'alcohol.

Més informació: Agència de Salut Pública de Barcelona. SEPAD. Tel: 932 384 560

Endavant!

Recuperar-se de l'alcoholisme amb o sense recaigudes.

Guia de 36 pàgines adreçada als pares i les mares amb fills de 12 a 16 anys, elaborada per l'associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS) i editada per la Diputació de Barcelona en el marc del programa "I tu, de què vas?", que conté informació i pautes educatives per prevenir el consum de drogues des de la família.

Els seus continguts estan agrupats en sis blocs: el primer, sobre conceptes bàsics relacionats amb les drogues; el segon, sobre pautes educatives per prevenir el consum de drogues en els fills; el tercer proposa diferents reflexions sobre la pròpia conducta dels pares; el quart aporta informació bàsica sobre el tabac, l'alcohol, el cànnabis, la cocaïna i les drogues de síntesi; el cinquè informa sobre un Servei de la Diputació de Barcelona on adreçar-se en cas de tenir problemes o de necessitar suport; mentre que el sisè conté dotze fitxes descriptives sobre diferents drogues.

Més informació: Diputació de Barcelona. Àrea de Benestar Social. SPOTT. Tel: 934 022 880

I tu, com t'hi impliqueres?

En pràctica

Prevenició a les universitats

D'uns anys ençà, la Universitat ha esdevingut un nou àmbit d'intervenció preventiva. Sens dubte, hi ha contribuït: la constatació –mitjançant diversos estudis epidemiològics– que el consum de drogues per part dels estudiants universitaris no difereix substancialment del que presenta la població general de la mateixa edat; l'augment del nombre de joves que cursen estudis universitaris; i, probablement també, el fet de tenir en compte que molts estudiants universitaris tindran funcions exemplars per al conjunt de la població en el futur (professionals de la salut, de l'ensenyament, etc.). Per aquest motiu, presentem algunes experiències que es duen o s'han dut a terme a Catalunya (i en altres Comunitats) en l'àmbit universitari:

En plenes facultats. És un projecte europeu de prevenció de drogodependències i conductes de risc relacionades amb la sexualitat, aplicat a l'àmbit universitari i basat en l'educació entre iguals. La gestió de la informació es duu a terme des de les universitats, mitjançant un assessorament individualitzat i la difusió de material preventiu (desplegables, punts de llibre, postals) en punts d'informació situats als campus i dirigits per estudiants voluntaris prèviament formats. Gestionat per la Fundació Salut i Comunitat, compta amb el suport del Departament de Salut i del Ministeri de Sanitat y Política Social, i s'aplica a les universitats de Barcelona, Vic, Girona i Pompeu Fabra. També s'aplica a universitats de fora de Catalunya i, de manera autogestionada, a l'Autònoma de Barcelona i al campus de la UPC de Terrassa.

Més informació: www.fsyc.org/epf

Drogues: el teu punt! És un programa adreçat a estudiants universitaris, que facilita informació sobre les drogues i els riscos derivats del seu consum, suggereix estratègies d'autocontrol i de limitació de riscos si se'n prenen i busca afavorir la reflexió crítica envers l'ús de drogues. Inclou un web informatiu sobre tabac, alcohol, cànnabis, cocaïna, drogues de síntesi i al·lucinògens; materials de sensibilització (una exposició, cartells i punts de llibre) i un servei de consulta per correu electrònic. Gestionat per PDS, Promoció i Desenvolupament Social, compta amb el suport del Ministeri de Sanitat y Política Social i la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona, de la Junta de Castella i Lleó i de les universitats de Barcelona, Lleida, Complutense de Madrid, Carlos III, València, Valladolid, Burgos i León, entre altres.

Més informació: www.elteupunt.org

Deshabitució del tabaquisme. És una altra mena d'actuació relativa a les drogues en l'àmbit universitari. En aquest sentit, l'any 2001 a la Universitat de Barcelona es va iniciar un programa de tractament en grup per deixar de fumar adreçat als alumnes de l'assignatura de "Drogodependències" de la Facultat de Psicologia, comportant la participació en el programa un reconeixement acadèmic. D'una manera semblant, des de l'any 2003 la Facultat de Medicina de la Universitat de Lleida, dins de la matèria "Psicofarmacologia i Drogodependències", organitza grups terapèutics amb alumnes fumadors. En ambdós casos els resultats són encoratjadors.

Més informació:

Prevenición del tabaquismo Vol. 6, Supl. 1, 2004, pp. 153 i 187.

Accessible a:

<http://www.separ.es/doc/publicaciones/tabaquismo/v6sup1.pdf>

L'opinió

Michael Linnell és director de comunicació de Lifeline, una coneguda ONG d'ajuda a la drogodependència d'Anglaterra. Des de fa 25 anys treballa a Lifeline fent una mica de tot: elaborant materials informatius per a diferents tipologies d'usuaris de drogues, fent recerca, escrivint i il·lustrant molts dels materials produïts per l'organització. Graduat en Belles Arts, va completar la seva formació amb un màster en Promoció i Educació per a la Salut. Atesa la seva experiència en el tema, Prevenim dro li ha demanat quins són els punts clau per desenvolupar petits materials educatius o preventius (diptics, triptics, postals...) adreçats a gent jove, per tal que siguin útils i vàlids. Aquesta ha estat la seva resposta:

Les claus per produir materials educatius útils i vàlids es poden resumir en tres punts: tenir (o establir) un grup diana clarament definit; assolir un bon coneixement i una bona comprensió dels valors, les creences i les normes socials d'aquell grup; i treballar amb el grup diana per produir missatges adequats a través de mitjans idonis.

Tanmateix, sovint això no és tan senzill com pot semblar, especialment quan ens adrecem a gent jove per produir materials sobre temes relacionats amb la delinqüència, el sexe o les drogues. Això es deu al fet que gairebé sempre hi ha el que podem anomenar una "audiència secundària" que vol imposar els seus valors i les seves creences i normes. Sovint, aquesta "audiència secundària" és l'encarregada de finançar el material, però també poden fer aquest paper els mitjans de comunicació o els polítics. Malgrat que el missatge pugui ser apropiat per als joves als quals ens volem adreçar, aquest sovint xoca amb la moral percebuda de la societat o ha de fer front a temors infundats de que el missatge "infecti" altres persones.

A manera d'exemple: en una ocasió vaig produir uns materials sobre sexe més segur i sobre prevenció en el treball sexual, adreçats a nois

Les claus per produir materials útils i vàlids es poden resumir en tres punts: tenir (o establir) un grup diana clarament definit; assolir un bon coneixement i una bona comprensió dels valors, les creences i les normes socials d'aquell grup; i treballar amb el grup diana per produir missatges adequats a través de mitjans idonis.

molt joves que venen sexe a homes més grans. A resultes d'això varem ser criticats per "encoratjar" el jovent a esdevenir treballadors del sexe (tot i tractar-se d'una idea estúpida no recolzada per cap evidència) i per no dir-los que el que fan està "malament"; malgrat que emprar un to moralitzant ens hauria allunyat del grup diana, frustrant totalment l'objectiu pretès.

Una solució per evitar aquests problemes és assegurar-se, des de bon principi, que l'"audiència secundària" coneix i està d'acord amb els vostres objectius, amb els mètodes que penseu emprar i amb el grup diana al qual voleu arribar; o bé (com solem fer nosaltres) cercar una altra manera de finançar els materials.

Mirades que opinen

Es tracta d'un projecte desenvolupat per l'Ajuntament de Pineda de Mar amb la col·laboració de la Unitat d'Atenció a les Drogodependències de l'Hospital Sant Jaume de Calella, amb un triple objectiu: implicar els joves en els processos i decisions que afecten la seva salut; posar a l'abast dels professionals que treballen amb població jove una eina per a l'abordatge preventiu dels consums de drogues; i apropar aquests professionals, així com els pares i les mares, a les percepcions i les actituds dels joves sobre el consum de drogues.

Mirades que opinen s'adreça a professionals de l'àmbit sociosanitari, professorat, membres d'entitats juvenils i altres agents socials i comunitaris, i està pensat per treballar amb joves a partir de 14 anys i amb mares i pares que vulguin conèixer les actituds i percepcions dels joves sobre les drogues.

Consta d'un audiovisual (DVD) i d'una guia didàctica, editats pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Una característica rellevant d'aquest projecte és haver emprat una metodologia d'educació entre iguals i de participació activa dels joves en la presa de decisions de l'elaboració de l'audiovisual. Així, per a la seva creació es va proposar a un grup heterogeni de joves participar en el disseny i el muntatge d'un documental que mostrés les seves opinions sobre diferents temes relacionats amb les drogues. El grup de treball, format per vuit joves, va coordinar el disseny general, va dur a terme el procés de gravació i muntatge, va escollir els candidats a les entrevistes i va seleccionar el material enregistrat. En la realització del vídeo es va donar prioritat a recollir la diversitat d'opinions dels

joves, tot respectant la llibertat d'expressió.

L'audiovisual, de 35 minuts, té dues parts: una selecció d'entrevistes a joves de quinze a vint-i-nou anys sobre cinc blocs temàtics relacionats amb les drogues i un recull d'opinions dels

joves que van fer el vídeo sobre la seva participació en el projecte. Pel que fa a la guia didàctica, de 40 pàgines, es va elaborar amb la participació d'EdPAC (Educació per a l'Acció Crítica) i està estructurada en cinc blocs temàtics seguint els continguts del vídeo: 1. El vídeo fet per joves i per als joves; 2. La informació que tenen sobre drogues; 3. Els motius per consumir-ne o no fer-ho; 4. Les lleis; i 5. Els programes de prevenció. Cada bloc inclou un apartat d'informació bàsica, dues dinàmiques: una per a joves a partir de 14 anys (3r i 4t d'ESO) i una altra per a joves a partir de 16 anys (PTT, PQPI, espais juvenils, etc.), tres preguntes per convidar els professionals a reflexionar sobre el tema, informació sobre recursos (webs, llibrets...) per aprofundir en els continguts del bloc i un apartat d'informació ampliada sobre el tema.

Més informació: Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Subdirecció General de Drogodependències. Telèfon: 935 513 608

Navegant

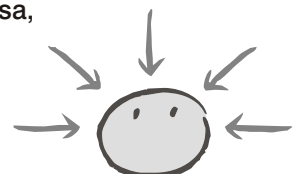
parlemdedroques.cat

Presentem en aquesta secció sobre el món de la prevenció a través d'Internet un recurs web d'informació per a la prevenció de drogues en l'àmbit familiar, desenvolupat conjuntament pel Servei de Salut Pública i Consum de l'Ajuntament de Granollers i pel Programa de Prevenció de Drogues de la Vall del Tenes (Bigues i Riells, Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall i Santa Eulàlia de Ronçana), que és la versió electrònica i revisada d'una guia editada anteriorment en paper per la Mancomunitat de la Vall del Tenes (vegeu el número 18 de Prevenim.dro).

Parlemdedroques.cat s'adreça als pares i les mares amb fills adolescents (principalment d'edats compreses entre 14 i 16 anys) amb els objectius d'informar sobre les característiques de l'adolescència, sensibilitzar sobre el paper de la família en la prevenció del consum de drogues, oferir a les famílies eines per prevenir el consum de drogues i per actuar davant de possibles consums, i donar a conèixer els recursos preventius existents als municipis implicats.

Els continguts de la web s'estructuren en diferents apartats que ofereixen informació i elements per reflexionar al voltant de l'adolescència, informació sobre drogues, orientacions per tractar el tema a casa, consells per fomentar la responsabilitat en l'ús de drogues, orientacions sobre com actuar davant possibles consums dels fills, etc. També informa sobre com accedir als serveis d'atenció i orientació dels dos programes locals impulsors d'aquest recurs.

Adreça del web: www.parlemdedroques.cat

Amb poques paraules

Convocatòria del Premi Europeu de Prevenció 2010. El Grup Pompidou, un organisme del Consell d'Europa per ajudar a desenvolupar polítiques de drogues innovadores i eficaces, ha fet pública la convocatòria del Premi Europeu de Prevenció en Drogues 2010, que des de l'any 2004 convoca cada dos anys, per premiar amb 5.000 euros tres projectes innovadors adreçats a joves i liderats per joves. El termini per enviar sol·licituds acaba el proper 31 de març.

Més informació i accés a l'imprès de sol·licitud a: <http://www.coe.int/pompidou>

El consum de cocaïna des de la perspectiva psicològica. La revista *Papeles del Psicólogo* ha publicat al número 2 de 2009 (vol. 30) un article (A. López i E. Becoña) que ofereix una visió del consum de cocaïna des de la psicologia: prevalença, factors relacionats amb l'inici i el manteniment del consum, evolució del consum, i tractaments psicològics (que, ara per ara, són l'opció de referència). Al mateix número també es publica una reflexió teòrica (S. Lazaro *et al.*) sobre les característiques del consum d'alcohol en els adolescents i les seves implicacions per al disseny de programes preventius.

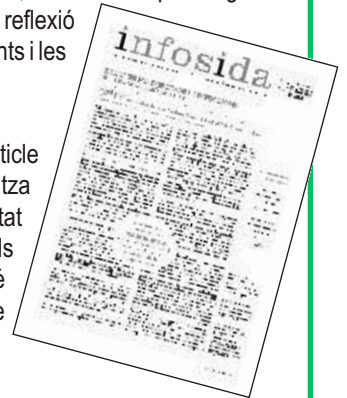
Accés a la revista: <http://www.papelesdelpsicologo.es>

Drogues no injectades i infeccions de transmissió sexual. Aquest és el títol d'un article (C. Roncero *et al.*) publicat al número 38 (juliol 2009) del butlletí *Infosida*, que analitza l'increment del risc d'infeccions de transmissió sexual associat a la pèrdua de control i la impulsivitat provocades pel consum de drogues, i que planteja la necessitat d'intervenir en els col·lectius més vulnerables incidint en aspectes específics. Aquest número també inclou un article (C. Folch) sobre ús de drogues i conducta sexual de risc en homes que tenen sexe amb homes.

Accés al butlletí: <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2138/infosida38.pdf>

Cita a Oviedo. Els propers 22, 23 i 24 d'abril de 2010 tindran lloc a Oviedo les XXXVII Jornades Nacionals de Sociodrogalcohol (Sociedad Científica Española de Estudios sobre el Alcohol, el Alcoholismo y las otras Toxicomanías). El programa inclou taules sobre tractament i prevenció, a més de presentacions de publicacions. El termini d'inscripció finalitza el 14 d'abril de 2010.

Més informació a: <http://www.sociodrogalcohol2010.org>

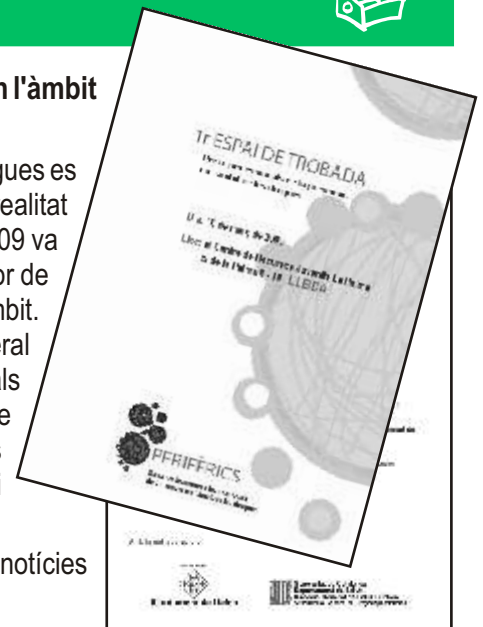
El calaix

1r Espai de Trobada de la xarxa "Perifèrics" per a professionals de la prevenció en l'àmbit de les drogues a Lleida

Des de l'any 2001, un grup de tècniques i tècnics locals de prevenció en l'àmbit de les drogues es reuneix periòdicament per compartir experiències i reflexionar sobre aspectes nous de la realitat de les drogues i la prevenció. Així va néixer la xarxa "Perifèrics", que el 10 de març de 2009 va organitzar a Lleida el seu 1r Espai de Trobada obert al conjunt de professionals del sector de Catalunya, amb la voluntat de servir de marc d'intercanvi entre els professionals de l'àmbit. L'activitat va comptar amb col·laboració de l'Ajuntament de Lleida i de la Subdirecció General de Drogodependències del Departament de Salut i amb la participació de 109 professionals d'arreu de Catalunya. Al llarg del matí van parlar diferents ponents convidats i es va debatre sobre diferents temes relacionats amb la prevenció, mentre que a la tarda es van fer tres grups de treball: sobre prevenció i mitjans de comunicació, treball amb famílies i estratègies d'intervenció amb joves.

El blog <http://periferics.blogspot.com> permet accedir a la valoració dels participants (a les notícies d'abril de 2009) i a les conclusions dels grups de treball (a les notícies de juliol de 2009).

prevenim dro

Edita: PDS · Promoció i Desenvolupament Social
 Direcció: Jaume Larriba i Antoni Duran
 Disseny i muntatge: E. Bosch
 Fotomecànica i impressió: Litosplai, SA
 Dipòsit legal: B.44.871-2000

Voleu donar a conèixer un programa, un material o una notícia?
 Voleu que el butlletí tracti algun tema en concret?
 Voleu estar en el mailing de distribució?

FEU-NOS-HO SABER!
Prevenim.dro

Tel: 934 307 170 · Fax: 934 390 773
 E-Mail: prevenim.sida@pdsweb.org

